

El Servei d'Autoformació en Llengua Catalana de la Universitat Pompeu Fabra: una concepció diferent

Després d'un període llarg de gestació, el passat mes de setembre es va posar en marxa el Servei d'Autoformació en Llengua Catalana (SALC) de la Universitat Pompeu Fabra (UPF).

Tal com ha succeït en altres universitats i organitzacions, la UPF va analitzar l'experiència de l'organització de cursos presencials de català per als col·lectius de la seva comunitat universitària com a únic recurs per a la formació en aquest àmbit i es va adonar de la necessitat d'oferir altres recursos que facilitessin l'aprenentatge dels diversos aspectes de la llengua catalana a aquelles persones que no poden adaptar-se a horaris i a calendaris rígids i que es plantegen diferents objectius puntuals d'aprenentatge de la llengua, tals com, possem per cas, millorar un àmbit concret de l'ortografia.

Amb tot, el punt de partida del SALC de la UPF és diferent del de la resta d'organitzacions, i ho és en la mesura en què és una administració de nova creació (fa cinc anys que el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei de creació de la UPF) que no arrossega dèficits del passat en matèria de formació. Per això, llevat de casos molt puntuals, les necessitats de formació dels col·lectius de la UPF s'orienten bàsicament cap al nivell mitjà.

Davant d'aquesta realitat, i a partir de l'experiència i de l'organització dels centres d'autoaprenentatge de català del nostre entorn, a la UPF ens vam plantejar de fer realitat un servei d'aquestes característiques en el marc de la realitat i dels col·lectius als quals havia de servir.

L'anàlisi de les característiques de la UPF va marcar d'inici els elements que aquest servei havia de considerar:

- a) la implantació geogràfica de la UPF;
- b) els recursos informàtics a l'abast de la comunitat universitària;
- c) la manca d'espai.

Plantejar una aula d'autoaprenentatge en un espai determinat de qualsevol dels edificis acadèmics comportava que la gent s'hi hagués de desplaçar expressament, amb la qual cosa, molt probablement, la inversió quedaria infrautilitzada a causa de la dis-

tància des dels altres edificis acadèmics i de la limitació de l'horari d'obertura. D'altra banda, l'habilitació d'una aula d'autoaprenentatge en cada edifici resultava massa cara. Així, es va arribar a la conclusió que el nostre servei d'autoformació havia de tenir com a característiques principals un accés ràpid i còmode per a l'usuari, i que havia d'utilitzar les infraestructures i els serveis de què ja disposava la Universitat. Aquest va ser el punt de què es va partir, ara fa un any, per donar contingut al SALC actual.

El Servei d'Autoformació en Llengua Catalana és justament això, un servei de formació lingüística que s'ofereix als membres de la comunitat universitària de la UPF. Per tant no és un centre, perquè el centre és tan gran com tota la Universitat o tan petit com l'eina de treball que permet d'accedir-hi: l'ordinador.

Tanmateix, el SALC disposa dels mateixos recursos que un centre d'autoaprenentatge «clàssic», però amb accés i estructura diferents. Així, disposa d'una assessora amb una dedicació inicial de cinc hores diàries que té encomanades, entre d'altres, les funcions següents:

- difondre el Servei entre els usuaris de la comunitat universitària, mitjançant les sessions de presentació que s'organitzen periòdicament als diferents edificis;
- orientar els objectius d'aprenentatge de cada usuari mitjançant l'elaboració de plans de treball i facilitar els mitjans per avaluar el grau d'assoliment d'aquests;
- avaluar el grau d'adequació del Servei;
- proposar nous recursos, materials d'autoaprenentatge i d'autoavaluació.

Pel que fa als materials d'autoaprenentatge disponibles, s'hi pot accedir de la manera següent: d'una banda, els usuaris poden consultar a les diferents seus de la biblioteca —en un ampli ventall d'horari i de calendari— les gramàtiques, els llibres de consulta i les cassetes amb els dictats i els exercicis interactius en suport informàtic. El SALC no fa sinó aprofitar una infraestructura i uns materials que la UPF ja tenia, i que ara es posen a l'abast de tota la comunitat universitària. I, d'altra banda, hi

Autors

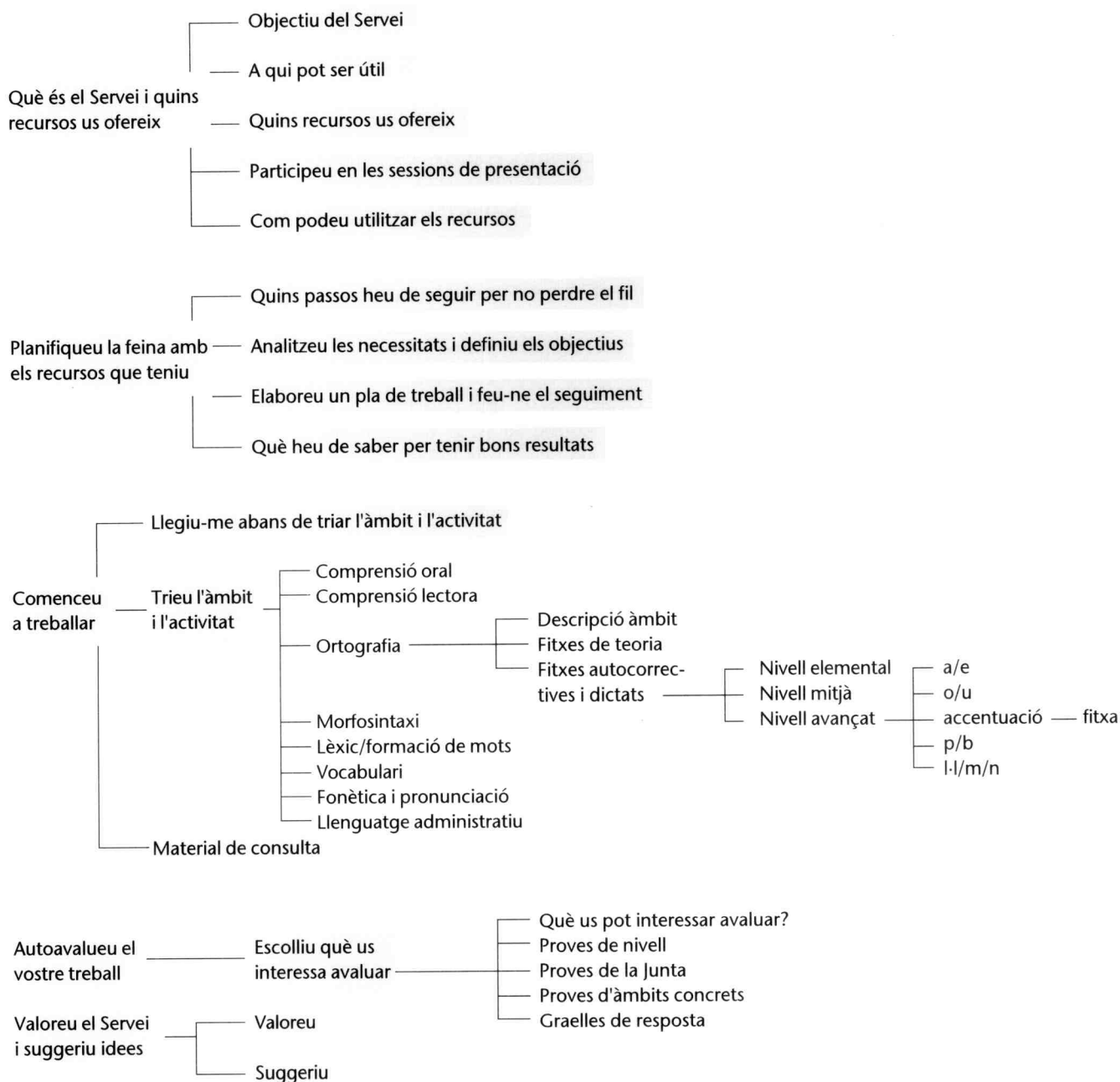
Rosa Vacas

Lourdes Guàrdia

Albert Servitje

Universitat Pompeu Fabra

Estructura del servidor d'informació del Servei d'Autoaprenentatge de la Llengua Catalana

ha un servidor d'informació —que permet de treballar de manera autònoma si es desitja— al qual poden accedir els usuaris a través del seu ordinador personal, dels ordinadors de la biblioteca i de les aules d'informàtica. Aquest servidor d'informació està dotat d'una estructura molt senzilla i àgil que, a través de diferents directoris, facilita a l'usuari tant la informació del SALC i els itineraris estàndard com les activitats d'aprenentatge que es realitzen mitjançant les fitxes de teoria i els exercicis autocorrectius (unes 1.400 fitxes del total

de què disposa la Direcció General de Política Lingüística).

Si bé els usuaris poden accedir al servidor d'informació directament sense recórrer a l'assessor, cal dir que aquest és l'eix central del SALC, ja que duu a terme la funció de difondre el SALC a través de les sessions de presentació, facilita la informació precisa d'allò que s'ofereix i dona recomanacions necessàries per poder utilitzar el SALC adequadament. La idea més important que volem transmetre és que cadascú és el motor del procés i dels resultats del

seu propi aprenentatge, i que el SALC no li ofereix sinó els mitjans materials i humans necessaris.

Per tant, un dels principals avantatges del SALC és que els usuaris poden accedir a tota una sèrie de materials d'autoaprenentatge degudament estructurats que els permeten de plantejar-se objectius d'aprenentatge concrets i de realitzar-ne les activitats sense gaires limitacions d'espai ni d'horari.

El camí per arribar a la fase en què es troba actualment el SALC no ha estat, però, exempt de dificultats. El procés ha estat laboriós, però les successives dificultats que han anat sorgint s'han pogut anar resolent amb esperit d'equip, amb el treball conjunt de la responsable de Formació, del responsable del Gabinet Lingüístic i de l'assessora del SALC. Sigui com sigui, una de les tasques més laborioses ha estat la informatització de les fitxes autocorrectives, tasca encara incompleta, ja que ara per ara disposem de 1.400 fitxes corresponents al nivell mitjà i, de manera més limitada, als nivells elemental i avançat. En aquest sentit, l'objectiu més immediat és ampliar el nombre de fitxes d'aquests dos darrers nivells.

Un cop superada la primera fase de posada en marxa i la primera avaluació de resultats, cal ara assolir l'objectiu d'ampli-

ar el nombre de fitxes dels nivells elemental i avançat, per tot seguit plantejar-se la socialització d'aquest material a través d'Internet. Les organitzacions i les persones que hi puguin connectar podran accedir a la informació recollida en les fitxes d'autoaprenentatge informatitzades —amb la qual cosa es rendibilitzarà l'esforç inicial— per a diferents objectius d'aprenentatge: com a material de suport per a l'ensenyament secundari, com a material de suport per a lectorats de català en universitats estrangeres i, també, per a les universitats i organitzacions del país que estiguin connectades a Internet i que utilitzin aquesta opció com a complement al seu servei.

Malgrat l'espectacular avenç de les noves tecnologies susceptibles de ser utilitzades en l'àmbit de l'autoaprenentatge, aquesta tímida experiència es situa molt lluny encara del que seria un CD-ROM interactiu. Amb tot, es pot millorar molt la presentació d'aquest material convertint a *web* el material que ja està informatitzat; tot seguit caldria, pas a pas i amb el suport imprescindible de les institucions, iniciar una via més curta per poder arribar cada cop més a temps en la utilització adequada de les noves tecnologies per a la formació. Som-hi, doncs!

